

HUMÁN TUDOMÁNYI SZEKCIÓ

Helyszín: **Debrecen**
Időpont: **2013. április 3-5.**
Rendező intézmény: **Debreceni Egyetem**
Bölcsészettudományi Kar

A Szakmai Bizottság elnöke: **Dr. Borsodi Csaba** tszv. egyetemi docens, intézetigazgató, oktatási rektorhelyettes
A Szekció ügyvezető elnöke: **Dr. Pete László** tszv. egyetemi docens
A Szekció ügyvezető titkára: **Dr. Forisek Péter** tszv. egyetemi docens
Hallgatói képviselő: **Csiszár Imre** PhD-hallgató
A hallgatói képviselő helyettese: **Török Gergő** egyetemi hallgató

A XXXI. OTDK Humán Tudományi Szekció szakmai beszámolója:

A XXXI. OTDK Humán Tudományi Szekciót a Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kara rendezte meg 2013. április 3–5. között.

1. Nevezések

Az eredetileg meghatározott 2013. január 9-ről január 13-ig meghosszabbított határidőig az OTDT online rendszerében 528 szerzőtől 521 nevezés érkezett (2011-ben 551 nevezés volt). Az online nevezés a lehetséges formai hibák legnagyobb részét kiküszöbölte, az anonimitás követelménye azonban továbbra sem mindig teljesült. Az elektronikus formában feltöltött dolgozatok egyenkénti átnézése során kiderült, hogy a címdalalon 11 esetben szerepeltek – a címen és a jeligén kívül – a pályamunka szerzőjének adatai is. Az érintett hallgatókat felkértük, hogy az OTDT Titkárságának közvetítésével cseréljék le a dolgozataikat a formai követelményeknek megfelelő változatra. Ez, még a bíráltatási folyamat megkezdése előtt, minden esetben megtörtént. (Itt jegyezzük meg, hogy mégsem voltunk eléggé éberek, ugyanis később kiderült, hogy volt olyan hallgató, aki az angol nyelvű rezümébe – a magyarba nem – beírta a személyes adatait.)

Pályamunkát nevező intézmények a dolgozatok számával:

Intézmény neve	Intézmény kódja	Nevezett dolgozatok száma
Budapesti Corvinus Egyetem, Közgazdaságtudományi Kar	BCE KTK	1
Debreceni Egyetem, Bölcsészettudományi Kar	DE BTK	75
Eszterházy Károly Főiskola, Bölcsészettudományi Kar	EKF BTK	18
Eszterházy Károly Főiskola, Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar	EKF TKTK	5
Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar	ELTE BTK	163
Eötvös Loránd Tudományegyetem, Tanító- és Óvóképző Kar	ELTE TÓK	1
Kaposvári Egyetem, Pedagógiai Kar	KE PK	1
Kecskeméti Főiskola, Tanítóképző Főiskolai Kar	KF TFK	1
Kodolányi János Főiskola	KJF	1
Károli Gáspár Református Egyetem, Bölcsészettudományi Kar	KRE BTK	28
Miskolci Egyetem, Bölcsészettudományi Kar	ME BTK	8
Nyíregyházi Főiskola, Bölcsészettudományi és Művészeti Kar	NYF BTMK	1
Nyugat-magyarországi Egyetem, Apáczai Csere János Kar	NYME AK	1
Nyugat-magyarországi Egyetem, Bölcsészettudományi Kar	NYME BTK	8
Pannon Egyetem, Modern Filológiai és Társadalomtudományi Kar	PE MFTK	12

Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Bölcsészettudományi Kar	PPKE BTK	49
Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Vitéz János Kar	PPKE VJK	1
Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar	PTE BTK	41
Szent István Egyetem, Alkalmazott Bölcsészeti és Pedagógiai Kar	SZIE ABPK	1
Szegedi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar	SZTE BTK	67
Szegedi Tudományegyetem, Juhász Gyula Pedagógusképző Kar	SZTE JGYPK	2
A Tan Kapuja Buddhista Főiskola	TKBF	1
Erdélyi Tudományos Diákköri Konferencia	ETDK	19
Felvidéki Tudományos Diákköri Konferencia	FTDK	7
Kárpátaljai Tudományos Diákköri Konferencia	KTDK	3
Vajdasági Magyar Tudományos	VMTDK	2
Kutató Diákok Országos Szövetsége	KDOSZ	2

2. Írásbeli bírálati folyamat

A benevezett pályamunkák közül egy dolgozatot terjedelmi okokból (alig haladta meg a 13.000 karaktert a minimálisan előírt 40.000 helyett) elutasítottunk, 4 dolgozatot – témájuk alapján – más szekciókba irányítottunk át, egy dolgozat pedig másik szekcióból érkezett. Így összesen 518 dolgozat került a bírálati folyamatba.

2012 szeptemberében a konferencia honlapján (humanotdk.unideb.hu) létrehoztunk egy felületet, amelyen keresztül a bírálók és zsűritagok jelentkezését vártuk. 2012. decemberig az adatbázisba mintegy 350 kolléga jelentkezett a szűkebb kutatási terület megjelölésével, zömmel felsőoktatási intézményekből, de kutatóintézetekből és múzeumokból is, Magyarország területéről és a határon túlról egyaránt.

A nagyszámú dolgozat szakszerűbb kezelése érdekében a bírálati folyamat a tagozatfelelősökön keresztül történt: 11, az adott területen jártas kolléga feladata volt a bírálók kiválasztása és felkérése, amiben az említett adatbázis volt a kiindulópont. Legfőbb törekvésünk az volt, hogy a pályamunkák szakszerű bírálatot kapjanak, ugyanakkor ne kerüljenek vissza a nevező intézménybe értékelésre. Ehhez általában tudtuk is tartani magunkat, néhány szűkebb tudományterület vagy különleges téma esetében azonban arra kényszerültünk, hogy legalábbis az egyik bírálót az adott intézményből, igaz, másik tanszékről vagy intézetből kérjük fel. Egy esetben mégis előfordult, hogy a pályamunka bírálata a nevező tanszéken történt. (Az egyik tagozatból átsorolt dolgozat a küldő intézményre utaló kódszám nélkül került egy másikba, így fordulhatott elő, hogy – a témához leginkább értő opponenst kiválasztva – visszakérült bírálatra a nevező tanszékre.)

Az összesen kialakított 42 tagozat közül háromban okozott gondot a dolgozatonkénti két bíráló megtalálása. Az orientalisztika viszonylag kevesek által művelt területén az összeférhetlenség jelentett – több értelemben is – problémát. A régészet tagozatba érkezett pályamunkákat több esetben is a túlzott specializáltságra hivatkozva utasították vissza a felkért bírálók, a művészettörténet tagozatba nevezett dolgozatok pedig azért állítottak nehéz feladat elé minket, mivel tematikájuk jelentősen elmozdult egyrészt a művészetkritika, másrészt az építészet/örökségvédelem irányába, továbbá mivel az egyik művészettörténeti tanszék munkatársai honoráriumot vártak volna el a bírálat elkészítéséért cserébe. (A Művészeti- és Művészettudományi Szekció is hirdetett nevezési lehetőséget művészettörténet tagozatba; ez a párhuzamosság nem szerencsés, a két érintett szakmai bizottságnak érdemes lenne egyeztetnie a kérdéssel.)

A bírálati folyamat, idén először, az OTDT online rendszerében zajlott – annak minden előnyével és hátrányával együtt. Mindenképpen jelentős könnyebbség volt a szervezők számára, hogy csak a pályamunkák töredékét kellett kipostáznunk, a nagy többség az elektronikus változatokkal dolgozott. Ugyanakkor nem minden bíráló kollégának sikerült az – időnként amúgy is

hektikusan működő – OTDT online rendszerrel boldogulnia. Részben talán az is ennek a rendszernek a következménye, hogy az először kijelölt határidőre még a pályamunkák egy ötödének sem készült el mindkét bírálata; a dolgozatok ugyanis nem voltak szem előtt a maguk fizikai valóságában, így sokan csak a sokadik figyelmeztető e-mail után döbbsentek rá a hetekkel korábban vállalt feladatuk teljesítésének elmaradására.

Amikor 2013. március 17-én, több mint két héttel a konferencia kezdete előtt, az OTDT online rendszerében hozzáférhetővé tettük a bírálatok pontszámait és szövegét, az 518-ból még 38 pályamunka – általában egyik – bírálata hiányzott. Ezek pótlása, időnként nem kis erőfeszítések/rábeszélések árán, a következő napokban sikerült.

A bírálati eredmények ismeretében 6 dolgozat esetében érkezett hozzánk panasz; ebből hárman jogorvoslati kérelmet is benyújtottak. A jogorvoslati bizottság az esetek alapos kivizsgálása után, még a konferencia kezdete előtt egy héttel, döntést is hozott: két esetben elutasította a beadványt, egy esetben pedig, helyt adva a panasznak, másik bírálót kért fel a pályamunka értékelésére.

Nem csak a pályázó hallgatók, hanem a bírálók részéről is érkezett panasz. Néhány kolléga, zömében nem a bölcsészkarokról, azt sérelmezte, hogy a bíráló személye ismert a hallgató számára. Ez ugyan a Humán Tudományi Szekcióban evidencia, a most megtörtént esetek nyomán azonban érdemes megfontolni, hogy a bírálói felkérő levelekben erre az aspektusra is fel kellene hívunk a figyelmet.

A bírálati folyamatban mintegy 630 kolléga vett részt, akik összesen 1054 bírálatot készítettek. 17 esetben ugyanis 3. bíráló felkérése is szükségessé vált, mivel a két írásbeli bírálat pontszáma közötti különbség elérte vagy meghaladta a 13 pontot, egy esetben pedig a jogorvoslati bizottság döntése alapján született a 3. bírálói felkérés.

3. Szóbeli bemutatás: konferencia

Az írásbeli bírálatok alapján az 518 pályamunkából 470 szerezte meg a jogosultságot a szóbeli bemutatásra. (A kipontozódott 48 dolgozat az összes benevezett pályamunka 9%-a.) Nem minden hallgató élt a bemutatás lehetőségével, a 42 tagozatban végül 439 előadás hangzott el.

Minden egyes tagozatban az előadók rendelkezésére állt egy számítógép és egy projektor, igény szerint internetelés és hangfalak is.

A tagozati zsűrik munkájában 129 oktató/kutató vett részt. A zsűritagok kiválasztása alapvetően három szempont alapján történt: összeférhetetlenség kizárása, jelentkezés az adatbázisba, írásbeli bírálat vállalása. Sikerült a tagozati zsűriket úgy összeállítanunk, hogy az előadást bemutató hallgatók egyikének sem ült a zsűriben a témavezetője, sőt, tudtukkal, annak közeli rokona sem. A zsűrik összeállítása alapvetően az őszi adatbázis alapján történt, de azt kerültük, hogy írásbeli bírálat készítését nem vállaló oktató a szóbeli értékelésben részt vegyen. A tagozati zsűrik színvonalas munkát végeztek, tevékenységükkel kapcsolatos kritika mindeddig nem érkezett a szervezőkhöz.

4. Eredmények

A 42 tagozatban 41 I. helyezés, 52 II. helyezés és 48 III. helyezés született, továbbá kiosztottunk 28 különdíjat. A helyezettek és a díjazottak, az oklevél mellett, könyvjutalmat kaptak, az I. helyezettek pedig – szponzori támogatásnak köszönhetően – egy-egy 10.000 forintos könyvutalványt is. A helyezések megoszlása intézményenként (zárójelben az I–II–III. helyezések száma), továbbá a helyezettek száma/nevezettek száma mutató (szekciómutató: 141/518=27%):

Intézmény	I–II–III. helyezések száma összesen (megoszlás)	helyezettek száma/ nevezettek száma mutató
Babeş-Bolyai Tudományegyetem (BBTE)	5 (2–0–3)	5/18 (28 %)
Debreceni Egyetem (DE)	25 (7–12–6)	25/75 (33 %)
Eszterházy Károly Főiskola (EKF)	2 (0–0–2)	2/18 (11 %)
Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE)	59 (16–22–21)	59/163 (36 %)
Károli Gáspár Református Egyetem (KRE)	8 (3–3–2)	8/28 (29 %)
Nyugat-magyarországi Egyetem (NYME)	3 (1–1–1)	3/8 (37 %)
Pannon Egyetem (PE)	1 (0–0–1)	1/12 (8 %)
Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE)	12 (2–7–3)	12/49 (25 %)
Pécsi Tudományegyetem (PTE)	12 (6–3–3)	12/41 (29 %)
Szegedi Tudományegyetem (SZTE)	14 (4–4–6)	14/67 (21 %)

A pályamunkát nevező 24 intézményből tíznek a hallgatói érték el helyezést, a négy főiskolából egy, a hét határon túli intézményből szintén egy.

5. Szervezés

5.1. Együttműködő szervezetek

A XXXI. OTDK Humán Tudományi Szekcióját a *Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kara* a *Debreceni Universitas Nonprofit Közhasznú Kft.*-vel és a *Hallgatói Önkormányzattal* együtt szervezte. A szervezőbizottság munkáját 11 tagozatfelelős, 42 tagozati titkár és 30 önkéntes hallgató segítette.

Az *OTDT Humán Tudományi Szakmai Bizottsága* végig figyelemmel kísérte a rendezvényt, különösen két alkalommal vett részt aktívan a munkában: a szekciófelhívás megszövegezésekor és a tagozati zsűrik összeállításakor.

Napi – és a kritikussabb időszakokban éjszakai – kapcsolatban álltunk az *OTDT Titkárságával*, különösen az OTDT online rendszer működésével és működtetésével kapcsolatos jelenségek igényeltek folyamatos együttműködést.

A *Doktoranduszok Országos Szövetségének* egyetértésével PhD-hallgatókat kértünk fel a tagozati titkári teendők ellátására.

Örvendetesen magas létszámban jelentek meg a debreceni konferencián a határon túli magyar hallgatók és oktatók: 25 hallgató mutatott be dolgozatot, 4 oktató a tagozati zsűrik munkájában vett részt, mellettük pedig számos kísérő és érdeklődő, összesen 76 fő. Számukra külön programot is szerveztünk (a konferencia előtti napon köszöntés és városnézés, a konferencia idején fórum a határon túli tudományos diákköréről), mindvégig együttműködve az *OTDT Határok nélküli TDK Titkárságával*, amelynek a munkatársai előzetes egyeztetésre már 2013. március 13-án Debrecenbe látogattak, továbbá a konferencia idején is a helyszínen dolgoztak.

5.2. Honlap

2012 őszétől üzemelt a honlap, amit igyekeztünk mindig az aktuális információkkal feltölteni. Kezdetől fogva olvasható rajta, a konferencia szervezőinek elérhetőségein és a helyszínre vonatkozó adatokon kívül, az OTDK országos felhívása és szekciófelhívása, amelyek minden információt tartalmaznak a nevezéssel és a részvétellel kapcsolatosan. Még a múlt év őszén hoztunk létre egy felületet bírálói és zsűritag-regisztrációra, ami december végéig működött. Ez év

márciusában felkerültek a szállással és az étkezéssel kapcsolatos információk, a támogatók listája, elindult a regisztrációs oldal, majd olvasható volt a részletes program és a tagozati beosztás, továbbá a gyakorlati tudnivalók. A konferencia végeztével elérhető a rezümékötet elektronikus változata, az eredmények, valamint a sajtóanyag képekkel együtt.

5.3. Regisztráció

A konferencián történő részvételt a szekció honlapján történő előzetes regisztrációhoz kötöttük. Erre azért volt szükség, mivel a részvételi díjról (teljes szállás és étkezés, konferenciacsomag) a tényleges részvétel alapján kívántunk számlát kiállítani. Összesen 707 fő (előadó hallgatók, zsűritagok, kísérő hallgatók és oktatók) regisztrált.

5.4. Logisztika

A konferencia minden rendezvénye (megnyitó, tagozati ülések, fogadás, díjkiosztó) a Debreceni Egyetem Főépületében zajlott le, az étkezés az egyetem menzáján, a szállás az egyetemi kollégiumokban: minden néhány száz méteren belül elérhető volt.

5.5. Kísérő programok

A konferencia második napján az MH 5. Bocskai István Lövészdandár tartott bemutatót, este könnyűzenei koncert nyújtott lehetőséget a szórakozni vágyóknak. A konferencia ideje alatt díjmentes látogatást biztosított az egyetem Botanikus Kertje, a Déri Múzeum, továbbá kedvezményes belépést a MODEM. Az egyetem Főépületében kedvezményes könyvvásár várta az érdeklődőket. A legnagyobb sikere mégis talán az ingyenes villamos-használatnak volt.

6. OTDT online rendszer

A nevezés már két évvel ezelőtt is az OTDT adatkezelő rendszerében történt, idén már a bíráltatási folyamat is, vagyis a teljes adminisztráció. A nevezés kapcsán szerzett két évvel ezelőtti pozitív tapasztalatok ezúttal is megismétlődtek, a rendszer jól vizsgázott: gyorsabb, pontosabb és hatékonyabb a postai útnál, a kereső modul igen hasznos segítség.

A bíráltatás során viszont folyamatosan gondok léptek fel. A felhasználók feltöltése nem működött, ezért a 657 oktató (bírálok, zsűritagok) adatait egyenként kellett felvinnünk a rendszerbe rendkívül időigényes munkával. Ráadásul a korábban már regisztráltakat (például TDT-elnökök, másik szekcióban is bírálok) nem tudtuk bírálokként regisztrálni, minden egyes alkalommal az OTDT Titkársághoz kellett fordulnunk segítségért, akik általában gyorsan reagáltak, mégis folyamatosan akadályozott bennünket ez a hiányosság. (Megoldás lehetne: belépésnél jogosultsági szint kiválasztása.)

Nagy káoszt okozott, hogy a rendszer nem tudta kezelni a pályamunkák tagozati átsorolását, vagy új tagozatba sorolását. A tagozati adminisztrátorok ugyanis, akik egy-egy tagozat dolgozatainak az egész bíráltatási folyamatát irányították és ellenőrizték, a tagozati admin jogosultságukkal nem látták ezeknek a dolgozatoknak a bírálokat a rendszerben, ezért ismételtel fel kellett kérnünk a bírálokat, ami plusz munkát okozott és nem egyszer – jogos – értetlenkedést szült.

Az anonimitás követelménye sem érvényesülhetett minden esetben ebben a rendszerben, ugyanis a bírálok a felhasználói adataiknál láthatták a nekik kiküldött dolgozatok intézményi kódját, esetenként pedig a hallgató összes adatát tartalmazó fejleces rezümé nyílt meg a bírálok előtt.

A pályamunkák pontjainak és értékelésének szekció szintű publikálása (a hallgatók számára elérhetővé tétele) nem működött. Ez néhány kattintással elvégezhető művelet lett volna, helyette tagozati szinten kellett megtenni, 42-szer több munkával. Ugyanez igaz a publikálási beállításokra (mit láthat a hallgató és a zsűritag). Amikor 2013. március 8-án az első teljesen kész tagozat eredményeit elérhetővé akartuk tenni az érintett hallgatók számára, az online rendszeren keresztül ezt nem tehetjük meg, mivel nem készült el az a fejlesztés, ami a hallgatót automatikusan értesítette volna a dolgozatával kapcsolatos változásokról.

A harmadik bírálat esetén a rendszer, a beállítás ellenére, heteken keresztül a két közelebbi pontszám átlagát számította, ahelyett, hogy összeadta volna. Ebből kifolyólag több dolgozat esetén, tévesen azt jelezte a rendszer, hogy a szóbeli konferencián nem mutatható be a pályamunka. Máskor, teljesen feleslegesen – mivel pontszámkülönbség nem indokolta – a rendszer „önhatalmúlag” kijelölte a 3. bírálót, méghozzá az eredeti kettő közül az egyiket.

Az előzetes várakozásokkal ellentétben az elektronikusan feltöltött rezümék nem nyomdakész állapotban exportálhatók az online rendszerből – ha csak nem A/4-es formátumban kívánjuk nyomtatni a rezümékötetet. A nevezési lap formátumán is minimális változtatást végre kellene hajtani, hogy egy oldalra kiférjen: a beküldött nevezési lapok döntő többségénél az aláírás átcúszott a második oldalra.

A rendszer remek tagozati jegyzőkönyveket generált, viszont itt is megérne még egy kis energiárfordítást egy nyomtatóbarát formátum kifejlesztése. Mindez fokozottan érvényes a bírálatok nyomtatására.

A konferencia lezárása után a szervezők feladata volt, hogy a kézzel kitöltött jegyzőkönyvek adatait (részvétel, pontszám, helyezés, különdíj) felvigyék az OTDT online rendszerbe. Az OTDT Titkárságának munkatársai megérdemlik a kíméletet, mivel sokat és lelkiismeretesen dolgoznak, de a korábban általuk elvégzett adminisztratív munkát most azoknak kellett elvégezniük, akik a szervezést nem főállásban, hanem egyéb oktató-kutató-tudományszervező elfoglaltságuk mellett vállalták.

A nevezés időpontjától kezdve a szervezők munkája versenyfutás az idővel: a bírálatási folyamat mihamarabbi lezárásával értesíteni kell a hallgatókat az értékelések eredményéről. Ebbe nem nagyon fér bele a folyamatos problémakezelés kényszere, amit az OTDT online rendszer használata jelentett. Tapasztalataink szerint az online adatkezelő rendszer 2013 januárjában nem állt készen arra, hogy egy több mint 500 fős szekció szervezésének valóban hatékony eszköze legyen. A fejlesztések fáziskészsben voltak a felmerülő igényekhez képest, gyakorlatilag élesben teszteltünk egy rendszert.

Csak bízhatunk benne, hogy az idej tapasztalatok alapján továbbfejlesztett rendszer, az általunk létrehozott felhasználói adatbázisnak köszönhetően is, két év múlva érdemben megkönnyíti a Humán Tudományi Szekció szervezőinek munkáját.

Debrecen, 2013. május 25.

Dr. Pete László

tszv. egyetemi docens, a Szekció ügyvezető elnöke